

Collège des procureurs généraux

Bruxelles, le 22 octobre 2012

**CIRCULAIRE N° 12/2012 DU
COLLÈGE DES PROCUREURS
GÉNÉRAUX PRÈS LES COURS
D'APPEL**

Madame / Monsieur le Procureur général,
Monsieur le Procureur fédéral,
Madame / Monsieur le Procureur du Roi,
Monsieur / Madame l'Auditeur du Travail,

**OBJET : CIRCULAIRE DU COLLÈGE DES PROCUREURS
GÉNÉRAUX RELATIVE À LA POLITIQUE CRIMINELLE EN
MATIÈRE DE DROIT PENAL SOCIAL**

College van Procureurs- generaal

Brussel, 22 oktober 2012

**OMZENDBRIEF NR. 12/2012 VAN
HET COLLEGE VAN PROCUREURS-
GENERAAL BIJ DE HOVEN VAN
BEROEP**

Mevrouw/Mijnheer de Procureur-generaal,
Mijnheer de Federale Procureur,
Mevrouw/Mijnheer de Procureur des
Konings,
Mevrouw/Mijnheer de Arbeidsauditeur,

**BETREFT: OMZENDBRIEF VAN HET COLLEGE VAN
PROCUREURS-GENERAAL M.B.T. HET
STRAFRECHTELIJK BELEID OP HET GEBIED VAN
HET SOCIAAL STRAFRECHT**

1. CONTEXTE ET OBJET DE LA CIRCULAIRE

1.1.

L'objectif de la présente circulaire est de développer un outil permettant d'assurer une politique uniforme de recherches et de poursuites en matière d'infractions à toutes les dispositions pénales du droit social, dans le cadre actuel des textes de loi et des circulaires.

La circulaire succède à la circulaire commune de la Ministre de la justice et du Collège des procureurs généraux relative à la politique criminelle des auditorats (COL 3/2007).

La législation en matière de droit pénal social a été fortement modifiée par le code pénal social introduit par la loi du 6 juin 2010 publiée au Moniteur belge du 1er juillet 2010, entré en vigueur le 1er juillet 2011. La circulaire tient compte de cette importante modification.

1.2.

La présente circulaire fournit également les instructions applicables pour la transaction pénale élargie après la modification de l'article 216*bis* du code d'instruction criminelle.

2. PRINCIPES DE LA POLITIQUE CRIMINELLE

2.1.

La politique criminelle en matière de droit pénal social est fondée sur deux principes directeurs.

Primo, le ministère public doit concentrer son énergie sur la lutte contre la fraude sociale dont l'ampleur met à mal la viabilité du système de sécurité sociale belge.

Il s'agit donc de privilégier la recherche et la poursuite des infractions qui relèvent de la criminalité organisée en matière sociale, qu'elle

1. CONTEXT EN THEMA VAN DE OMZENDBRIEF

1.1.

Het doel van deze omzendbrief bestaat erin een instrument uit te werken aan de hand waarvan een eenvormig opsporings- en vervolgingsbeleid kan worden gegarandeerd voor inbreuken op alle sociaalrechtelijke strafbepalingen, binnen het kader van de momenteel bestaande wetteksten en omzendbrieven.

Deze omzendbrief vervangt de gemeenschappelijke omzendbrief van de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal inzake het strafrechtelijk beleid van de auditoraten (COL 3/2007).

De wetgeving op het gebied van het sociaal strafrecht werd grondig gewijzigd door het Sociaal Strafwetboek, dat door de in het Belgisch Staatsblad van 1 juli 2010 gepubliceerde wet van 6 juni 2010 werd ingevoerd, die op 1 juli 2011 in werking trad. In deze omzendbrief wordt rekening gehouden met deze belangrijke aanpassing.

1.2.

Verder worden in deze omzendbrief ook richtlijnen gegeven betreffende de verruimde minnelijke schikking in strafzaken, die het gevolg is van de wijziging van artikel 216*bis* van het Wetboek van Strafvordering.

2. PRINCIPES VAN HET STRAFRECHTELIJK BELEID

2.1.

Het strafrechtelijk beleid op het gebied van het sociaal strafrecht is gestoeld op twee basisprincipes.

Het openbaar ministerie dient in de eerste plaats zijn energie te richten op de strijd tegen de sociale fraude, waarvan de omvang het Belgische sociaalezekerheids-systeem onder druk zet.

Er moet dus voorrang worden gegeven aan het opsporen en vervolgen van misdrijven betreffende de georganiseerde sociale

touche la fraude aux allocations ou la fraude aux cotisations sociales.

La présente circulaire s'inscrit dès lors dans le droit fil de la lutte, à laquelle contribue le Collège des procureurs généraux, contre la fraude sociale grave et organisée développée à divers niveaux au plan fédéral.

Elle est dès lors en lien d'une part avec la circulaire COL 6/2011 relative au fonctionnement de la cellule mixte de soutien en matière de lutte contre la fraude sociale grave et organisée, dont elle constitue sous certains aspects le prolongement, d'autre part avec l'activité du magistrat représentant le collège des procureurs généraux au sein du SIRS et avec le magistrat présent aux réunions du Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale créé par l'arrêté royal du 29 avril 2008.

Secundo, il doit être tenu compte de la spécificité de l'exercice de l'action publique pour les infractions de droit pénal social.

Le code pénal social prévoit que, en présence d'infractions punies d'une sanction de niveau 2, 3 ou 4 définie dans le code pénal social, l'auditeur du travail peut intenter des poursuites pénales devant le tribunal correctionnel ou transiger ou procéder à une médiation pénale ou encore intenter l'action visée à l'article 138 bis, § 2, alinéa 1er, du code judiciaire (art. 68 du code pénal social), ou renoncer à ces modalités de poursuite; il avertit l'administration compétente de sa décision (art. 72 al. 1 du code pénal social).

Si l'auditeur du travail renonce à exercer l'action publique, ou s'il n'a pas pris de décision dans un délai de six mois à dater du jour de la réception du procès-verbal qui constate l'infraction, l'administration compétente décide s'il y a lieu d'entamer la procédure d'amende administrative (art. 72 al. 2 du code pénal social).

Dès lors l'auditeur du travail est assuré que, en cas de renonciation pour des motifs d'opportunité aux modalités de poursuite évoquées ci-dessus, l'infraction pourra être réprimée par une amende

criminaliteit, dus zowel aangaande uitkeringsfraude als sociale bijdragenfraude .

Deze omzendbrief kadert dan ook in de strijd tegen de ernstige en georganiseerde sociale fraude, waaraan het College van Procureurs-generaal een bijdrage levert en die op verschillende niveaus in het Federaal Plan werd opgenomen.

De omzendbrief kan bijgevolg enerzijds worden gelinkt aan de omzendbrief COL 6/2011 betreffende de werking van de Gemengde Ondersteuningscel voor de Ernstige en Georganiseerde Sociale Fraude, waarvan hij voor sommige aspecten het verlengstuk is, en anderzijds aan de werkzaamheden van de magistratuur die het College van Procureurs-generaal vertegenwoordigt in de SIOD en de magistratuur die aanwezig is op de vergaderingen van het College voor de Strijd tegen de Fiscale en de Sociale Fraude, dat werd opgericht bij koninklijk besluit van 29 april 2008 .

In de tweede plaats dient men rekening te houden met het specifieke karakter van de uitoefening van de strafvordering op het vlak van de sociaalrechtelijke misdrijven.

In het Sociaal Strafwetboek wordt voor misdrijven die worden bestraft met een sanctie van niveau 2, 3 of 4, bepaald dat de arbeidsauditeur strafrechtelijke vervolgingen kan instellen voor de correctionele rechtbank, een minnelijke schikking of een bemiddeling in strafzaken kan voorstellen, de in artikel 138bis, §2, lid 1 van het Gerechtelijk Wetboek (artikel 68 van het Sociaal Strafwetboek) bepaalde rechtsvordering kan instellen, of aan al deze vervolgingsmodaliteiten kan verzaken, waarbij hij de bevoegde administratie moet inlichten over zijn beslissing (artikel 72, lid 1 van het Sociaal Strafwetboek).

Indien de arbeidsauditeur ervan afziet de strafvervolgning in te stellen of geen beslissing heeft genomen binnen een termijn van zes maanden te rekenen van de dag van ontvangst van het proces-verbaal waarin de inbreuk werd vastgesteld, beslist de bevoegde administratie of de procedure voor de administratieve geldboete moet worden opgestart (artikel 72, lid 2 van het Sociaal Strafwetboek).

Zo kan de arbeidsauditeur er zeker van zijn dat, wanneer hij omwille van een opportuniteitsreden afziet van één van de hierboven vermelde vervolgingsmodaliteiten, het misdrijf niettemin

administrative.

2.2.

Il résulte de ces principes directeurs qu'il appartient à l'auditeur du travail de consacrer les moyens mis à sa disposition pour la recherche des infractions, procéder à l'information et poursuivre avant tout les dossiers de fraude sociale pour lesquels la voie judiciaire apporte une plus-value.

Cette plus-value résulte de la gravité des infractions, de l'importance de l'atteinte à l'ordre public et du caractère organisé de la fraude.

Comme il est fréquent que ce type de dossiers concerne dans le même temps des infractions à la réglementation économique et à la législation fiscale, des synergies seront créées entre les auditeurs du travail et les sections concernées du parquet par l'entremise de leur procureur, sans préjudice de l'application de l'article 155 du code judiciaire.

2.3.

Conjointement aux principes directeurs énoncés ci-dessus, il est indispensable que les actes qui mettent en péril la vie et la santé des travailleurs ou qui procèdent d'une exploitation économique des travailleurs soient pris en charge au plan judiciaire avec la plus grande fermeté.

2.4.

Pour les besoins de la présente circulaire, les infractions relevant de la compétence de l'auditeur du travail sont classées selon trois degrés de gravité déterminant la priorité à leur accorder, soit, du plus grave au moins grave, :

- les infractions relevant de la fraude sociale grave et organisée, les infractions de droit pénal social contenant des éléments d'exploitation économique évoquant la traite des êtres humains, les infractions touchant au bien-être des travailleurs et mettant gravement leur santé en péril, l'obstacle à la surveillance dans certaines situations;

zal kunnen worden bestraft met een administratieve geldboete .

2.2.

Uit deze basisprincipes volgt dat het de arbeidsauditeur toekomt de middelen waarover hij beschikt in de eerste plaats in te zetten voor de opsporingen van inbreuken, opsporingsonderzoeken en vervolgingen in dossiers van sociale fraude waarin de gerechtelijke procedure een meerwaarde biedt.

Deze meerwaarde is het gevolg van de ernst van de inbreuken, het belang van de verstoring van de openbare orde en het georganiseerde karakter van de fraude.

Aangezien dergelijke dossiers vaak tegelijkbetrekking hebben op inbreuken op de economische regelgeving en de fiscale wetgeving, zullen synergieën ontstaan tussen de arbeidsauditeur en de betrokken parketafdelingen, door de tussenkomst van hun procureur, zonder hierbij echter afbreuk te doen aan de toepassing van artikel 155 van het Gerechtelijk Wetboek.

2.3.

In samenhang met de reeds aangehaalde basisprincipes is het onontbeerlijk dat op het gerechtelijk vlak met de grootst mogelijke doortastendheid wordt opgetreden tegen handelingen die het leven en de gezondheid van werknemers in gevaar brengen of hen economisch uitbuiten .

2.4.

In deze omzendbrief worden de inbreuken die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsauditeur gerangschikt op grond van drie niveaus die de ernst ervan aangeven en zo bepalen welke prioriteit eraan moet worden verleend, nl., van de meest ernstige tot de minst ernstige:

- inbreuken op het vlak van de ernstige en georganiseerde fraude, sociaalrechtelijke inbreuken die elementen van economische uitbuiting bevatten die kunnen wijzen op mensenhandel, inbreuken betreffende het welzijn van werknemers en waarbij hun gezondheid ernstig in gevaar wordt gebracht, en het belemmeren van het toezicht in bepaalde omstandigheden ;

- les infractions de fraude aux cotisations et de fraude aux allocations visées ci-dessous au point 3.2;
- les autres infractions qui relèvent de la compétence de l'auditeur du travail.

2.5.

Dans le cadre de sa compétence de recherche des infractions, l'auditeur du travail utilise de façon optimale

- les outils disponibles pour obtenir une image du phénomène criminel dans son arrondissement;
- les pouvoirs qui lui sont conférés dans le code pénal social.

Il favorise la collaboration des diverses inspections entre elles et des inspections avec les services de police dans la recherche de la fraude sociale.

Il encourage la communication des informations entre tous les acteurs concernés (inspections sociales et services de police).

2.6.

Dans le cadre de ses réquisitions, l'auditeur du travail envisage dans toute la mesure du possible les outils pénaux visés aux articles 106 et 107 du code pénal social (interdiction d'exploiter, fermeture d'entreprise, interdiction professionnelle).

3. DEVELOPPEMENTS

La poursuite des infractions

3.1.

Dans l'ordre des priorités, seront privilégiées *en premier lieu* l'information et les poursuites de

- inbreuken betreffende fraude met sociale bijdragen en uitkeringen (zie punt 3.2.);
- de andere inbreuken die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsauditeur.

2.5.

In het kader van zijn bevoegdheid aangaande de opsporing van inbreuken benut de arbeidsauditeur de volgende elementen optimaal:

- de instrumenten die tot zijn beschikking staan om in zijn arrondissement te komen tot een beeldvorming van het misdrijf fenomeen;
- de bevoegdheden die hem worden verleend door het Sociaal Strafwetboek

Hij bevordert de samenwerking tussen de verschillende inspectiediensten onderling, , en tussen de inspectie- en de politiediensten, voor het opsporen van de sociale fraude.

Hij moedigt eveneens de doorstroming van informatie aan tussen alle bij dit fenomeen betrokken partijen (arbeidsinspectie en politiediensten).

2.6.

In het raam van zijn vorderingen neemt de arbeidsauditeur zoveel mogelijk de strafrechtelijke mogelijkheden in aanmerking waarin is voorzien in de artikelen 106 en 107 van het Sociaal Strafwetboek (exploitatieverbod, bedrijfssluiting, beroepsverbod).

3. CONCRETE UITWERKING

De vervolging van misdrijven

3.1.

Er moet *in de eerste plaats* voorrang worden gegeven aan opsporingsonderzoeken en vervolgingen op het vlak van:

- la fraude sociale grave et organisée

Par souci de cohérence, il y a lieu de tenir compte de la définition de la "fraude sociale grave et organisée" énoncée dans la COL 6/2011, soit

toute forme d'acte délibéré, comportant le non-paiement de cotisations dues (fraude aux cotisations) ou la perception induite d'allocations (fraude aux allocations), qui résulte de l'action d'une organisation structurée composée de deux ou plusieurs personnes qui, de manière concertée, commettent (commettent) des infractions ou des délits dans le but d'obtenir des avantages patrimoniaux directs ou indirects et :

font usage de structures commerciales ou autres pour commettre, dissimuler ou faciliter la commission des infractions ou

- ont recours aux menaces, à la violence ou à la corruption ou
- déploient des contre-stratégies qui mettent en danger l'intégrité physique des membres du personnel des services d'inspection du travail ou
- abusent de personnes qui se trouvent en situation précaire.

Les dossiers révélant une situation de fraude sociale grave et organisée doivent être traités par priorité par l'auditeur du travail, que les faits soient, ou non, identifiés par la cellule mixte et communiqués selon les modalités visées dans la COL 6/2011.

- l'exploitation économique des travailleurs

L'auditeur du travail est compétent en matière de traite des êtres humains lorsqu'il constate une situation d'exploitation économique, au sens de l'article 433quinquies §1er, 3°, du code pénal, connexe à des infractions de droit pénal social.

Les dossiers révélant de tels faits de traite des êtres humains font l'objet d'un traitement prioritaire.

- l'absence de respect de la réglementation relative au bien-être des travailleurs

Sont visées les situations dans lesquelles les

- ernstige en georganiseerde sociale fraude

Omwille van de samenhang moet rekening worden gehouden met de definitie van "ernstige en georganiseerde fraude" uit de omzendbrief COL 6/2011:

"... elke vorm van opzettelijk handelen waarbij ofwel verschuldigde bijdragen niet worden betaald (bijdragefraude) ofwel niet-verschuldigde uitkeringen worden geïnd (uitkeringsfraude) als gevolg van het handelen van een gestructureerde organisatie bestaande uit twee of meer personen, die in onderling overleg wanbedrijven of misdaden (zullen) plegen om direct of indirect vermogensvoordelen te verkrijgen en:

- waarbij gebruik wordt gemaakt van commerciële of andere structuren om misdrijven te plegen, te verbergen of te vergemakkelijken, of
- waarbij bedreiging, geweld of corruptie wordt aangewend, of
- waarbij contrastrategieën worden uitgewerkt waardoor de fysieke integriteit van de personeelsleden van de arbeidsinspectiediensten in het gedrang komt, of
- waarbij misbruik wordt gemaakt van personen die zich bevinden in een precare positie."

Dossiers betreffende situaties van ernstige en georganiseerde sociale fraude worden met voorrang behandeld door de arbeidsauditeur, ongeacht het feit of zij door de Gemengde Ondersteuningscel werden geïdentificeerd en overeenkomstig de modaliteiten uit de omzendbrief COL 6/2011 werden meegedeeld.

- economische uitbuiting van werknemers

De arbeidsauditeur is bevoegd inzake mensenhandel wanneer hij een toestand vaststelt van economische uitbuiting, in de zin van artikel 433quinquies, § 1 3° van het Strafwetboek, in samenhang met sociaalstrafrechtelijke inbreuken.

De dossiers betreffende dit soort feiten van mensenhandel worden bij voorrang behandeld.

- niet-naleving van de reglementering betreffende het welzijn van werknemers

Het betreft situaties waarin werknemers het

travailleurs risquent de graves ennuis de santé ou d'être victimes d'un accident entraînant la mort ou de graves lésions corporelles en raison du non-respect des règles de sécurité ou de prescriptions légales (art. 129 et suivants du code pénal social).

- l'obstacle à la surveillance

Est visé l'obstacle à la surveillance envers un inspecteur social lorsque sont utilisées des menaces ou des violences.

3.2.

En deuxième lieu, dans l'ordre des priorités, il y a lieu de privilégier l'information et les poursuites pour les faits suivants:

- l'occupation de trois travailleurs au minimum ressortissants ou non de l'espace économique européen, non titulaire d'un titre de séjour valable et d'un permis de travail en violation de la loi du 30 avril 1999 relative à l'occupation des travailleurs étrangers (art. 175, §§ 1er et 3ème, du code pénal social);
- l'occupation de cinq travailleurs au minimum non inscrits dans les documents sociaux (c'est-à-dire absence d'une déclaration DIMONA) en violation de l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions (art. 181 du Code pénal social);
- l'absence de déclaration préalable pour les travailleurs salariés détachés; il s'agit de poursuivre l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention au chapitre VIII du titre IV de la loi-programme (I) du 27 décembre 2006 et de ses arrêtés d'exécution, n'a pas effectué de déclaration auprès de l'ONSS préalablement à

risico lopen dat hun gezondheid ernstig wordt geschaad of dat zij het slachtoffer worden van een arbeidsongeval met de dood of ernstige lichamelijke verwondingen tot gevolg, omwille van het feit dat de veiligheidsvoorschriften of de wettelijke bepalingen niet werden nageleefd (artikelen 129 e.v. van het Sociaal Strafwetboek).

- belemmering van het toezicht

Dit aspect betreft het verhinderen van het toezicht van een arbeidsinspecteur door het uiten van bedreigingen of het gebruik van geweld.

3.2.

Binnen de prioriteitsvolgorde moet *in tweede instantie* voorrang worden gegeven aan opsporingsonderzoeken en vervolgingen betreffende de volgende feiten:

- de tewerkstelling van minimaal drie werknemers die al dan niet onderdaan zijn van de Europese Economische Ruimte, die niet in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning noch een geldige arbeidskaart, in overtreding met de wet van 30 april 1999 inzake de tewerkstelling van buitenlandse werknemers (artikel 175, §§1 en 3 van het Sociaal Strafwetboek);
- de tewerkstelling van minimaal vijf werknemers die niet zijn ingeschreven in de sociale documenten (m.a.w. de afwezigheid van een aangifte van tewerkstelling 'DIMONA'), in overtreding met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels (artikel 181 van het Sociaal Strafwetboek);
- de afwezigheid van een voorafgaande melding van een gedetacheerde werknemer: er moet hierbij vervolging worden ingesteld tegen de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber die, in strijd met hoofdstuk VIII van titel IV van de programmawet (I) van 27 december 2006 en zijn uitvoeringsbesluiten, geen

l'occupation d'un travailleur salarié détaché sur le territoire belge (art. 182, § 1er, du code pénal social). L'utilisateur sera poursuivi dans le cas où il peut suppléer aux carences de l'employeur étranger. Il y a lieu sur ce point d'être particulièrement attentif à la qualité de travailleur salarié qu'il convient de reconnaître à certaine main d'œuvre étrangère déclarant prêter en qualité de travailleur indépendant.

- le faux et l'usage de faux en droit pénal social (art. 232 du code pénal social);
- l'escroquerie en droit pénal social (art. 235 du code pénal social);
- en cas d'absence de régularisation,
- le non-paiement de la rémunération pendant plus de trois mois ainsi que le non paiement du salaire minimum,
- La fraude caractérisée à la sécurité sociale, telle que l'exercice d'une activité économique ou l'exercice d'une activité professionnelle rémunérée non déclarée par des chômeurs indemnisés lorsque le montant de l'indu s'élève au minimum à € 20.000 ; s'il échet, les employeurs sont également poursuivis,
- La fraude caractérisée à l'aide sociale, lorsque le bénéfice de l'aide sociale est octroyé à une personne qui exerce une activité professionnelle rémunérée non déclarée pour un montant indu de minimum € 20.000; s'il échet, les employeurs sont également poursuivis.

3.3.

En troisième lieu, les autres infractions relevant de la compétence de l'auditeur du travail ne seront poursuivies que dans l'hypothèse où d'une part les priorités exposées ci-dessus auront été respectées et d'autre part l'auditeur du travail considère que la

melding bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid heeft gedaan voorafgaand aan de tewerkstelling van een werknemer gedetacheerd op het Belgisch grondgebied (artikel 182, §1 van het Sociaal Strafwetboek). De gebruiker zal worden vervolgd in de gevallen waar hij het onvermogen van de buitenlandse werkgever kan compenseren. Het is van belang erop toe te zien dat bepaalde buitenlandse arbeidskrachten die verklaren als zelfstandige te werken, niettemin worden erkend als werknemer ;

- valsheid en gebruik van valse stukken in het sociaal strafrecht (artikel 232 van het Sociaal Strafwetboek);
- oplichting in het sociaal strafrecht (artikel 235 van het Sociaal Strafwetboek);
- ingeval van niet-regularisering:
- de niet-betaling van de bezoldiging gedurende meer dan 3 maanden, alsook de niet-betaling van het minimumloon,
- kenmerkende fraude op het gebied van de sociale zekerheid, zoals het uitoefenen van een economische activiteit of het uitoefenen van een bezoldigde maar niet-aangegeven beroepsactiviteit door uitkeringsgerechtigde werklozen waarvan het onterecht ontvangen bedrag minstens € 20.000 bedraagt. De werkgever wordt desgevallend eveneens vervolgd,
- kenmerkende fraude op het gebied van de sociale bijstand, zoals gerechtigden op sociale bijstand die een bezoldigde en niet-aangegeven beroepsactiviteit uitoefenen en waarvan het onterecht ontvangen bedrag minstens € 20.000 bedraagt. De werkgever wordt desgevallend eveneens vervolgd.

3.3.

In derde instantie zullen de andere misdrijven die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsauditeur enkel worden vervolgd wanneer, enerzijds, de hierboven uiteengezette prioriteiten werden nageleefd en, anderzijds, de

voie judiciaire doit primer la voie administrative.

3.4.

Lorsqu'il décide de ne pas poursuivre une infraction, l'auditeur du travail précise dans la communication visée à l'art. 72 al. 1 du code pénal social si cette décision est motivée par l'absence d'infraction ou pour des motifs d'opportunité.

3.5.

En cas de concours ou de connexité entre des infractions de droit pénal social et des infractions à d'autres dispositions légales, il n'appartient qu'au procureur général de désigner le magistrat qui, en application de l'article 155, alinéa 2 du Code judiciaire, exerce l'action publique et cette décision ressort de l'intervention même du magistrat du ministère public sans qu'elle soit subordonnée à la production d'une pièce (Cass., 8 octobre 1996, Bull. p.885 – Cass, 26 mai 1999, Bull, Cass. 1999, p.730).

En pratique cependant, il appartient aux magistrats du ministère public de se concerter et ce n'est qu'en cas de désaccord que le procureur général intervient et procède à une désignation.

Pour déterminer qui de l'auditeur du travail ou du procureur du Roi poursuit, des critères, sans pour autant qu'il soit nécessaire de les hiérarchiser, peuvent être proposés: circulaire du ressort, importance de l'infraction de droit pénal social par rapport aux autres infractions, disponibilité, ...

3.6.

Pour autant que l'ordre des priorités ci-dessus soit respecté, l'auditeur du travail peut étendre le champ des informations et des poursuites.

4. TRANSACTION

4.1. Contexte

Les lois du 14 avril 2011 et 11 juillet 2011 ont apporté d'importantes modifications à l'article 216bis du code d'instruction criminelle qui contient les dispositions relatives à l'extinction de l'action

arbeidsauditeur beslist voorrang te geven aan de gerechtelijke boven de administratieve procedure.

3.4.

Wanneer de arbeidsauditeur beslist om voor een bepaald misdrijf geen strafvervolgning in te stellen, dan vermeldt hij in de kennisgeving bedoeld in lid 1 van artikel 72 van het Sociaal Strafwetboek, of deze beslissing werd gemotiveerd omdat geen misdrijf werd gepleegd of om opportuniteitsredenen.

3.5.

In geval van samenloop of samenhang van een sociaalrechtelijk misdrijf en inbreuken op andere wetsbepalingen is enkel de procureur-generaal bevoegd om de magistratuur aan te wijzen die de strafvordering uitoefent met toepassing van artikel 155, lid twee van het Gerechtelijk Wetboek. Deze aanwijzing blijkt uit het optreden zelf van de magistratuur van het openbaar ministerie zodathiervoor geen stuk moet worden voorgelegd (Cass. 8 oktober 1996, Bull. p. 885 – Cass. 26 mei 1999, Bull – Cass. 1999, p. 730).

In de praktijk moeten de magistraten van het openbaar ministerie evenwel overleg plegen. De procureur-generaal treedt enkel op wanneer ze niet tot een akkoord komen en gaat in dat geval over tot een aanwijzing.

Om te bepalen of de arbeidsauditeur dan wel de procureur des konings vervolgt, kunnen criteria worden voorgesteld, die evenwel niet hoeven te worden gehiërarchiseerd, zoals omzendbrieven van het rechtsgebied, het belang van het sociaalrechtelijk misdrijf ten aanzien van andere misdrijven, de beschikbaarheid, ...

3.6.

Voor zover de hierboven bepaalde orde van prioriteiten wordt nageleefd, kan de arbeidsauditeur de toepassingsfeer inzake opsporing en vervolging uitbreiden.

4. MINNELIJKE SCHIKKING

4.1. Context

De wetten van 14 april 2011 en 11 juli 2011 hebben belangrijke wijzigingen aangebracht aan artikel 216bis van het Wetboek van Strafvordering, dat voor bepaalde misdrijven

publique pour certaines infractions, moyennant la réalisation de certaines conditions.

La COL 6/2012 commune au Ministre de la Justice et au Collège des procureurs généraux fournit les directives pour l'application de l'article 216*bis* nouveau.

Les directives qui suivent concernent plus spécifiquement l'application de cette disposition par le ministère public qui exerce l'action publique du chef d'infractions aux dispositions de droit pénal social.

Il est donc renvoyé à la COL 6/2012 pour tout ce qui n'est pas réglé ci-dessous.

4.2. Principes

Le régime de la transaction dans le droit pénal social se distingue, pour certaines infractions bien spécifiques, du régime général de la transaction.

Dans le régime général la transaction peut intervenir moyennant reconnaissance de responsabilité et paiement de la partie non contestée du dommage (art. 216*bis*, § 4 CICr).

Dans le régime de droit pénal social, pour les infractions ayant permis d'éluder des cotisations sociales, il est prévu un régime particulier: la transaction n'est possible qu'après paiement des cotisations sociales éludées et uniquement si l'organisme percepteur a marqué son accord (art. 216*bis*, § 6, al. 2, CICr).

Comme les infractions de droit pénal social ne concernent pas toutes l'élision du paiement des cotisations sociales, il convient de distinguer les infractions pour lesquelles le régime général s'applique – celles qui ne concernent pas le non paiement des cotisations sociales (non paiement de la rémunération p. ex.) - de celles qui requièrent l'application du régime particulier.

4.3. Application

L'application de la transaction suppose donc la réunion de critères légaux, dont certains sont spécifiquement applicables aux infractions de droit

bepalingen omvat betreffende de uitdoving van de strafvordering op bepaalde voorwaarden.

In de gemeenschappelijke omzendbrief COL 6/2012 van de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal werden richtlijnen opgenomen met het oog op de toepassing van het nieuwe artikel 216*bis*.

De hiernavolgende richtlijnen betreffen meer specifiek de toepassing van deze bepaling door het openbaar ministerie bij de uitoefening van de strafvordering voor sociaalrechtelijke misdrijven.

Voor alle andere aspecten die hierna niet aan bod komen, wordt bijgevolg verwezen naar de omzendbrief COL 6/2012 .

4.2. Principes

De regeling voor de minnelijke schikking op het gebied van het sociaal strafrecht verschilt van de algemene regeling voor bepaalde zeer specifieke misdrijven.

De algemene regeling van de minnelijke schikking is mogelijk wanneer de verantwoordelijkheid wordt erkend en het niet-betwiste gedeelte van de schade is betaald (artikel 216*bis*, §4 Sv.).

Voor de toepassing van de minnelijke schikking op het gebied van het sociaal strafrecht wordt een bijzondere regeling in het leven geroepen voor misdrijven waarbij sociale bijdragen werden omzeild: een minnelijke schikking is dus enkel mogelijk na de betaling van de omzeilde sociale bijdragen en uitsluitend wanneer de fiscale of sociale administratie daarmee heeft ingestemd (artikel 216*bis*, §6, lid 2, Sv.).

Aangezien er ook andere sociaalrechtelijke misdrijven zijn dan het omzeilen van de betaling van sociale bijdragen, dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de misdrijven waarvoor de algemene regeling van toepassing is – en die geen betrekking hebben op de niet-betaling van sociale bijdragen (vb. niet-betaling van het loon) – en misdrijven waarvoor een specifieke regeling geldt.

4.3. Toepassing

De toepassing van de minnelijke schikking veronderstelt dus dat de wettelijke criteria zijn vervuld, waarvan sommige specifiek van

pénal social ayant permis d'éluder des cotisations sociales, tandis que d'autres ne leur sont pas spécifiques.

Ces critères sont les suivants:

- les faits:

Il s'agit de ceux qui sont de nature à ne pas être punis d'un emprisonnement correctionnel principal de plus de deux ans ou d'une peine plus lourde (y compris la confiscation); il s'agit de la peine que le juge pourrait appliquer, et non la peine prévue pour le fait dans le code pénal social (ou ancienne législation vu application dans le temps), c'est-à-dire en tenant compte des circonstances atténuantes ou du dépassement du délai raisonnable.

- l'auteur:

Les personnes morales sont visées uniquement pour des faits postérieurs au 2 juillet 1999 (date d'entrée en vigueur de la loi sur la responsabilité des personnes morales);

- pas d'atteinte grave à l'intégrité physique:

L'atteinte à l'intégrité psychique ou morale n'entre pas en ligne de compte (harcèlement p. ex.); une transaction pourrait donc être proposée en cas d'atteinte à l'intégrité psychique sans atteinte à l'intégrité physique (art. 216bis § 1er al. 1er);

- manifestation de la volonté de réparer le dommage causé à autrui:

Cette condition doit être vérifiée en cours de procédure (art. 216bis, § 2, al. 1er).

Il résulte des travaux préparatoires que, pour ce qui concerne les infractions à la législation sociale ayant permis d'éluder les cotisations sociales, le dommage visé est celui subi par l'administration, dont il est question à l'article 216bis, § 6, al. 2 du code d'instruction criminelle (Voy. Avis conseil d'Etat, *Doc. Parl. Ch.*, session 2010-2011, Doc 53, 1344/005, pp 4-5; Amendement n° 7, *Doc. Parl. Ch.*, session 2010-2011, Doc 53, 1344/006, pp 3-4; Rapport complémentaire, *Doc. Parl. Ch.*,

toepassing zijn op de sociaalrechtelijke misdrijven aan de hand waarvan de betaling van sociale bijdragen werd omzeild, terwijl andere dan weer specifiek kunnen worden toegepast.

Het betreft de volgende criteria:

- de feiten:

Het betreft feiten die niet bestraft worden met een correctionele hoofdgevangenisstraf van meer dan twee jaar of een zwaardere straf (met inbegrip van de verbeurdverklaring). Het betreft de straf die de rechter zou kunnen toepassen, en dus niet de straf zoals bepaald in het Sociaal Strafwetboek (of een vroegere wetgeving, gezien de toepassing in de tijd), en dit m.a.w. door rekening te houden met verzachtende omstandigheden of de overschrijding van de redelijke termijn.

- de dader:

Rechtspersonen worden enkel beoogd voor feiten die na 2 juli 1999 gepleegd werden (datum van inwerkingtreding van de wet op de aansprakelijkheid van rechtspersonen);

- geen zware aantasting van de lichamelijke integriteit:

De aantasting van de psychische of morele integriteit komt niet in aanmerking (bv. stalking). Ingeval van aantasting van de psychische integriteit zonder aantasting van de lichamelijke integriteit kan dus desgevallend een minnelijke schikking worden opgelegd (artikel 216bis, §1, lid 1);

- bereidheid om de aan een ander veroorzaakte schade te herstellen:

Deze voorwaarde moet worden nagegaan in de loop van de rechtspleging (artikel 216bis, §2, lid 1).

Uit de parlementaire werkzaamheden blijkt dat, wat de inbreuken betreft op de sociale wetgeving aan de hand waarvan de betaling van sociale bijdragen werd omzeild, het hier gaat om de schade die door de administratie geleden werd en waarvan sprake in artikel 216bis, §6, lid 2 van het Wetboek van Strafvordering (Zie advies Raad van State, Parl. St. Kamer, Sessie 2010-2011, Doc. 53, 1344/005, p. 4-5; Amendement nr. 7, Parl. St. Kamer, Sessie 2010-2011, Doc. 53, 1344/006,

session 2010-2011, Doc 53, 1344/007, p. 7).

Cette condition est donc sans objet pour ces infractions puisque la transaction n'interviendra que si l'entière des cotisations éludées a été payée et si l'administration marque son accord.

- réparation du dommage éventuellement causé à autrui

Suivant l'article 216bis § 4 du code d'instruction criminelle ce dommage doit être entièrement réparé avant que la transaction puisse être proposée.

Comme indiqué ci-dessus, cette disposition ne concerne pas les infractions à la législation sociale ayant permis d'éluder les cotisations sociales. Elle vise les autres infractions de droit pénal social.

- paiement des cotisations sociales éludées

La transaction n'est possible pour les infractions sociales ayant permis d'éluder des cotisations sociales qu'après le paiement des cotisations éludées dont l'auteur est redevable, en ce compris les intérêts (art. 216bis, § 6, al.2, du code d'instruction criminelle).

Le texte légal précise que les intérêts de retard doivent être payés; il ne prévoit cependant pas le paiement des majorations.

- accord de l'administration sociale concernée

L'administration sociale concernée est celle auprès de laquelle l'auteur était redevable de cotisations éludées, soit l'ONSS soit l'INASTI. Il ne s'agit donc pas des administrations préjudiciées par l'octroi indu d'allocations à la suite des agissements de l'auteur.

Le magistrat est invité à prendre contact avec les services de l'ONSS, lorsqu'il apparaît que des infractions ayant permis d'éluder le paiement de cotisations sociales ont été commises, dès qu'il entame la procédure permettant d'aboutir à une transaction.

p. 3-4; Aanvullend Verslag, Parl. St. Kamer, Sessie 2010-2011, Doc. 53, 1344/007, p. 7).

Deze voorwaarde is dus niet van tel voor deze misdrijven, aangezien enkel een minnelijke schikking zal worden opgelegd wanneer alle omzeilde bijdragen betaald werden en indien de administratie daarmee heeft ingestemd.

- herstel van de eventueel aan een ander veroorzaakte schade:

Op grond van artikel 216bis §4 van het Wetboek van Strafvordering moet deze schade volledig zijn hersteld alvorens een minnelijke schikking kan worden voorgesteld.

Zoals hierboven aangegeven heeft deze bepaling geen betrekking op inbreuken op de sociale wetgeving aan de hand waarvan sociale bijdragen werden omzeild, maar wel op de andere sociaalrechtelijke inbreuken.

- betaling van de omzeilde sociale bijdragen:

Voor sociaalrechtelijke misdrijven aan de hand waarvan sociale bijdragen werden omzeild is een minnelijke schikking slechts mogelijk nadat de dader deze omzeilde bijdragen heeft betaald met inbegrip van de intresten (artikel 216bis, §6, lid 2 van het Wetboek van Strafvordering).

In deze wettekst wordt gepreciseerd dat de verwijlntresten moeten worden betaald, hoewel niets wordt voorzien aangaande de betaling van de verhogingen.

- akkoord van de betrokken sociale administratie:

De betrokken sociale administratie is deze aan wie de dader de omzeilde bijdragen had moeten betalen, namelijk de RSZ of het RSVZ. Het betreft dus niet de administraties die schade hebben ondervonden ten gevolge van het feit dat zij onterecht uitkeringen aan de dader hebben betaald.

Zodra hij de procedure opstart met het oog op een minnelijke schikking, wordt de magistraat verzocht contact op te nemen met de RSZ wanneer blijkt dat misdrijven werden gepleegd aan de hand waarvan de betaling van sociale bijdragen werd omzeild.

Pour le point de contact à l'ONSS, voir annexe.

4.4. Situation de concours

En cas de concours d'infractions, l'auditeur du travail n'est pas tenu de réserver les mêmes modalités de poursuite pour chacune d'elles.

Il est ainsi concevable qu'une transaction intervienne pour l'infraction relative au non paiement des cotisations sociales et que des poursuites devant le tribunal correctionnel soient diligentées pour le non paiement de la rémunération, ou inversement.

Lorsque dans cette situation de concours, l'auditeur du travail estime devoir proposer une transaction pour une (partie des) infraction(s) et non pour une autre, il sera attentif à la cohérence des modalités différentes de poursuites qu'il met en oeuvre, au regard notamment de l'article 65 al. 1 du code pénal.

Lorsque dans une situation de concours comprenant une infraction relative au non paiement des cotisations sociales, l'auditeur du travail entend proposer une transaction portant sur l'ensemble des faits dont il est saisi, il y aura lieu de combiner l'application d'une part des §§ 2 et 4 et d'autre part du § 6, al. 2, de l'article 216bis du code d'instruction criminelle.

4.5. Montant de la transaction

L'article 216bis, § 1er, al. 4, du code d'instruction criminelle dispose que le montant de la transaction qui peut être proposée ne peut être supérieur au maximum de l'amende prévue par la loi, majorée des décimes additionnels, et doit être proportionnelle à la gravité de l'infraction.

Pour les infractions visées au code pénal social, cette somme ne peut être inférieure à 40% des montants minima de l'amende administrative, le cas échéant multipliés par le nombre de travailleurs, candidats travailleurs, indépendants, stagiaires, stagiaires indépendants ou enfants concernés.

Le tableau ci-dessous contient les montants minimum et maximum de l'amende administrative prévus pour les infractions les plus fréquentes. Dans la troisième colonne, il est indiqué si le

Voor het aanspreekpunt bij de RSZ, zie bijlage.

4.4. Samenloop

Ingeval van samenloop van misdrijven is de arbeidsauditeur niet verplicht om voor elk misdrijf afzonderlijk dezelfde vervolgingsmodaliteiten in acht te nemen.

Zo kan een minnelijke schikking worden opgelegd voor de niet-betaling van de sociale bijdragen en kan vervolging worden ingesteld voor de correctionele rechtbank voor de niet-betaling van loon, of vice versa.

Wanneer in een dergelijke situatie van samenloop de arbeidsauditeur meent een minnelijke schikking te moeten voorstellen voor één misdrijf, of een gedeelte ervan, en voor het andere misdrijf niet, dan zal hij er overeenkomstig lid 1 van artikel 65 van het Strafwetboek op moeten toezien dat de verschillende vervolgingsmodaliteiten coherent verlopen.

Wanneer, in een situatie van samenloop waarin sprake is van een misdrijf betreffende de niet-betaling van de sociale bijdragen, de arbeidsauditeur een minnelijke schikking vooropstelt voor alle feiten die hem werden voorgelegd, dan moeten §§2 en 4, enerzijds, en §6, lid 2 van artikel 216bis van het Wetboek van Strafvordering, anderzijds, worden gecombineerd.

4.5. Bedrag van de minnelijke schikking

In artikel 216bis, §1, lid 4 van het Wetboek van Strafvordering wordt bepaald dat het bedrag van de voorgestelde minnelijke schikking niet meer mag bedragen dan het maximum van de in de wet vastgelegde geldboete, verhoogd met de opdecimen, en in verhouding dient te staan tot de ernst van het misdrijf.

Voor de misdrijven uit het Sociaal Strafwetboek mag deze som niet lager liggen dan 40% van de minimabedragen van de administratieve geldboete, in voorkomend geval vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers, kandidaat-werknemers, zelfstandigen, stagiairs, zelfstandige stagiairs of kinderen.

In de hiernavolgende tabel is het minimum- en maximumbedrag van de administratieve geldboete voor de meest voorkomende

montant de l'amende doit être multiplié par le nombre de travailleurs concernés par l'infraction.

Montant des amendes administratives selon le type d'infraction

Infractions	Montants de l'amende en euros	Multiplication
Occupation d'un étranger séjournant illégalement, sans permis de travail	300 à 3000	oui
Pas de déclaration Dimona d'un travailleur	300 à 3000	oui
Obstacle à la surveillance	300 à 3000	oui
Infractions relatives au travail à temps partiel	50 à 500 300 à 3000 (après PV d'avertissement)	oui
Pas de contrat d'étudiant	25 à 250	oui
Occupation d'un étranger séjournant légalement, sans permis de travail	50 à 500	oui
Bien-être au travail	50 à 500 300 à 3000 (lorsque ennuis de santé ou accident du travail)	non

Il peut également être tenu compte de l'éventuelle décision de récupération de l'indu notifiée au prévenu et à laquelle il aurait déjà obtempéré en tout ou en partie

inbreuken opgenomen. In de derde kolom wordt vermeld of het bedrag van de geldboete moet worden vermenigvuldigd met het aantal werknemers waarop de inbreuk betrekking heeft.

Bedragen van de administratieve geldboeten volgens de inbreuk

Inbreuken	Bedrag van de boete in euro	Vermenigvuldiging
Tewerkstelling van een illegale buitenlander zonder arbeidsvergunning	300 tot 3000	ja
Geen Dimona-aangifte van een werknemer	300 tot 3000	ja
Belemmering van het toezicht	300 tot 3000	ja
Inbreuken inzake deeltijdse arbeid	50 tot 500 300 tot 3000 (na waarschuwing door PV)	ja
Geen studenten-contract	25 tot 250	ja
Tewerkstelling van een legale buitenlander zonder arbeidsvergunning	50 tot 500	ja
Welzijn op het werk	50 tot 500 300 tot 3000 (wanneer gezondheidsschaade of arbeidsongeval)	neen

Er kan eveneens rekening worden gehouden met de eventuele aan de verdachte meegedeelde beslissing tot terugvordering van de onterecht ontvangen bedragen, die hij desgevallend volledig of gedeeltelijk zou kunnen hebben terugbetaald.

5. STATISTIQUES

Pour information, dans l'attente de la mise en place d'un outil informatique performant pour l'ensemble des auditorats du travail, il sera fait un rappel du système d'enregistrement dit LAURENCE prévu dans la circulaire COL 3/2007.

Ce système d'enregistrement fut mis en place afin que, pour chaque arrondissement, les priorités de poursuites pénales soient obligatoirement encodées dans la première colonne de données.

Le système LAURENCE n'avait et n'a pour objectif que de fournir des données brutes aux analystes statistiques près du Collège des Procureurs généraux.

Le respect de la vie privée des personnes physiques non reprises à la Banque Carrefour d'entreprises impose que leurs noms ne soient en aucun cas encodés dans le système, même si ces personnes physiques peuvent être indiquées comme pénalement responsables.

Lors du traitement et des analyses de données, les analystes statistiques devront observer l'anonymat des autres personnes physiques ou morales encodées par les auditorats.

Par ailleurs, il convient de souligner que les activités des auditorats du travail ne se limitent point aux priorités définies par la présente circulaire. Les auditorats qui souhaitent toutefois utiliser le système LAURENCE pour l'enregistrement d'autres données, doivent utiliser la deuxième colonne portant sur les infractions autres que celles visées par la présente circulaire.

Le système LAURENCE se limitera dès lors à l'enregistrement dans la première colonne des infractions prévues par la présente circulaire.

6. EVALUATION

La présente circulaire fera l'objet d'une évaluation par le Collège des procureurs généraux deux ans après son entrée en vigueur et chaque fois que le Collège l'estimera utile.

5. STATISTIEKEN

Ter informatie: in afwachting van het opzetten van een performant informatica-instrument voor alle arbeidsauditoraten wordt opnieuw een beroep gedaan op het zogeheten LAURENCE-registratiesysteem, dat door omzendbrief COL 3/2007 werd ingevoerd.

Dit registratiesysteem werd gecreëerd zodat de strafrechtelijke vervolgingsprioriteiten voor elk arrondissement verplicht in de eerste gegevenskolom zouden worden ingevoerd.

De doelstelling van het LAURENCE-systeem was en is enkel ruwe gegevens te bezorgen aan de statistisch analisten van het College van Procureurs-generaal.

Omwille van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen die niet in de Kruispuntbank van Ondernemingen zijn opgenomen, mogen hun namen in geen enkel geval in het systeem worden ingevoerd, ook al kunnen deze natuurlijke personen worden aangewezen als strafrechtelijk verantwoordelijke.

Bij de gegevensbehandeling en -analyse zullen de statistisch analisten de anonimiteit van de andere natuurlijke of rechtspersonen die door de auditoraten werden gecodeerd in acht moeten nemen.

Bovendien moet worden beklemtoond dat de activiteiten van de arbeidsauditoraten niet beperkt blijven tot de prioriteiten die door deze omzendbrief worden gesteld. De auditoraten die het LAURENCE-systeem evenwel wensen te gebruiken voor de registratie van andere gegevens moeten gebruik maken van de tweede kolom met betrekking tot de andere misdrijven die niet in deze omzendbrief zijn opgenomen.

Het LAURENCE-systeem zal zich dus beperken tot de registratie in de eerste kolom van de misdrijven die in deze omzendbrief werden behandeld.

6. EVALUATIE

Deze omzendbrief zal twee jaar na zijn inwerkingtreding door het College van Procureurs-generaal worden geëvalueerd, en eveneens telkens het College dit nuttig acht.

7. ENTREE EN VIGUEUR

La présente circulaire entre en vigueur le jour de sa diffusion.

7. INWERKINGTREDING

Deze omzendbrief treedt in werking op de dag van zijn verspreiding.

Bruxelles, le 22 octobre 2012

Brussel, 22 oktober 2012

Le procureur général près la cour d'appel à
Anvers, Président du Collège des procureurs
généraux,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Antwerpen, Voorzitter van het College van
Procureurs-generaal,

Yves LIÉGEOIS

Le procureur général près la cour d'appel à
Mons,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Bergen,

Claude MICHAUX

Le procureur général près la cour d'appel à
Gand,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Gent,

Anita HARREWYN

Le procureur général près la cour d'appel à
Liège,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Luik,

Christian DE VALKENEER

Le procureur général près la cour d'appel à
Bruxelles,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Brussel,

Lucien NOUWYNCK